

IKV Pax Christi
T.a.v. Jan Gruiters
Postbus 19318
3501 DH Utrecht

Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
DVB/NW-470/13

Datum augustus 2013
Betreft dodelijke autonome robotwapens

Geachte heer Gruiters,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw brief over dodelijke autonome robotwapens (*Lethal Autonomous Robotics*) en van de zorgen die bij uw organisatie leven ten aanzien van de ontwikkeling en mogelijke inzet van deze wapensystemen.

In uw brief verwijst u naar het rapport van de VN Speciaal Rapporteur voor buitengerechtigde executies, Christof Heyns, met als focus *Lethal Autonomous Robotics* (LARs). Dit rapport werd op 30 mei jl. door Heyns gepresenteerd aan de VN-Mensenrechtenraad in Genève. Volgens dit rapport kunnen dodelijke autonome robots een revolutie in oorlogvoering teweeg brengen; de ontwikkeling en inzet ervan roepen juridische en ethische vragen op.

Volgens het rapport zou juridisch het gebruik van dodelijke autonome robotwapens vooral op het terrein van het humanitair oorlogsrecht problematisch zijn. Fundamentele juridische principes zoals onderscheid en proportionaliteit zouden vrijwel altijd een menselijke inschatting vereisen. Ook in moreel opzicht is een wapensysteem dat zelfstandig, zonder menselijke interventie, beschikt over leven of dood moeilijk voorstelbaar. Heyns sluit echter niet uit dat de inzet van dodelijke autonome robotwapens in de toekomst onder bepaalde omstandigheden wel rechtmatig kan zijn, bijvoorbeeld wanneer de wapens defensief worden ingezet in een traditionele oorlogssituatie waarin reguliere strijdkrachten tegenover elkaar staan.

Bij de beoordeling van het rapport van Heyns is het van belang om duidelijk te identificeren om welke systemen het gaat als gesproken wordt over dodelijke autonome robotwapens. In zijn rapportage spreekt Heyns over dodelijke robotische wapensystemen die, eenmaal in werking gesteld, doelen kunnen selecteren en aanvallen zonder verdere menselijke interventie.

Het rapport constateert dat wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen op het terrein van robots juist ook belangrijke maatschappelijke en humanitaire resultaten opleveren. Regulering van de ontwikkeling van robotwapens is dan ook lastig; grenzen tussen militaire en niet-militaire technologie zijn niet altijd helder. De regering onderschrijft deze constatering. Nadere gedachtenvorming over het

thema is dan ook wenselijk. Het is te vroeg om uitspraken te doen over een moratorium.

Bij de beantwoording van de vraag naar de rechtmatigheid van wapensystemen blijft voor de Nederlandse regering het internationaal recht, waaronder met name het humanitair oorlogsrecht, leidend. Staten dienen ook bij de ontwikkeling van nieuwe wapensystemen te allen tijde binnen deze juridische kaders te blijven.

Onze referentie
DVB/NW-470/13

De mogelijke ontwikkeling van dodelijke autonome robotwapens roept veel juridische, ethische en beleidsvragen op. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken voert, samen met het Ministerie van Defensie, reeds gesprekken met relevante partners uit het maatschappelijk middenveld en uit de wetenschappelijke wereld over de ontwikkelingen op dit terrein, met als oogmerk een heldere afbakening van de probleemstelling te krijgen. Nederland zal ook de discussie op internationaal terrein – onder meer in VN-verband – nauwgezet volgen en hieraan actief deelnemen.

Met vriendelijke groet,

Frans Timmermans
Minister van Buitenlandse Zaken